

Dosarul nr. 2ra-641/22
2-20036671-01-2ra-10052022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. S. Vîșcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, O. Cojocaru, A. Panov)

DECIZIE

29 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Ansarov Ramiz, reprezentat de avocatul Voitic Serghei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne împotriva lui Ansarov Ramiz cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ansarov Ramiz, reprezentat de avocatul Voitic Serghei și a fost menținută hotărârea din 15 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 13 martie 2020, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ansarov Ramiz, solicitând încasarea valorii restante a uniformei în mărime de 3785,19 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 25 mai 2017, prin ordinul șefului Departamentului Poliției de Frontieră nr. 659/ps, Ansarov Ramiz a fost angajat în serviciu în baza contractului individual de muncă din 29 mai 2017, pe durată nedeterminată, în funcția de ofițer de investigații al sectorului de poliție de frontieră „Otaci” al Direcției regionale Nord, cu conferirea gradului special „inspector superior”, echivalent gradului special de poliție.

A menționat că la 21 martie 2018, în conformitate cu prevederile art. 38 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 cu privire la funcționarul public cu statut

special, prin ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr.300/ps, a fost încetat raportul de serviciu al inspectorului superior Ansarov Ramiz, pentru încălcări repetate ale disciplinei de serviciu pe parcursul unui an pentru comiterea unei încălcări grave.

Reclamantul a susținut că, nefiind de acord cu ordinul, Ansarov Ramiz s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată, iar, la data de 21 ianuarie 2019 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat hotărârea nr. 3-169/18, prin care a admis parțial acțiunea lui Ansarov Ramiz împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră privind anularea actului administrativ, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică, fiind dispusă executarea imediată a hotărârii în partea restabilirii în funcția deținută precum și achitarea prejudiciului moral, sub forma unui salariu mediu lunar.

A afirmat că prin ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 62/ps din 22 ianuarie 2019, pârâtul Ansarov Ramiz a fost reîncadrat în funcția de ofițer principal de investigații al secției 1 a Direcției investigații speciale a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. La data de 24 ianuarie 2019, prin ordinul nr. 78/ps, pârâtul prin demisie a încetat raporturile de serviciu în conformitate cu prevederile art. 38 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 cu privire la funcționarul public cu statut special.

Reclamantul a declarat că echipamentul eliberat polițistului de frontieră, trece în folosință după expirarea termenului de exploatare, iar, reieșind din faptul că echipamentului transmis în folosință pârâtului nu i-a expirat termenul de exploatare, ultimul urmează să compenseze valoarea restantă a acestuia în mărime de 3785,19 lei.

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a susținut că, în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de 03 decembrie 2019 în adresa pârâtului a fost expediată somația nr. 35/2-1-7110, prin care s-a solicitat restituirea benevolă a cheltuielilor suportate din bugetul de stat, însă, până în prezent suma datorată nu a fost achitată.

Prin hotărârea din 15 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a fost admisă și s-a încasat din contul lui Ansarov Ramiz în beneficiul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI suma de 3785,19 lei, cu titlu de prejudiciu material. Totodată, s-a încasat din contul lui Ansarov Ramiz în beneficiul statului suma de 150 de lei cu titlu de taxă de stat.

La 20 iulie 2021 Ansarov Ramiz, reprezentat de avocatul Voitic Serghei, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 15 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ansarov Ramiz, reprezentat de avocatul Voitic Serghei și a fost menținută hotărârea din 15 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 31 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Ansarov Ramiz, reprezentat de avocatul Voitic Serghei, a declarat recurs împotriva deciziei din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă și să fie încasate din contul intimatului în beneficiul recurentului suma de 2000 de lei cu titlu de asistență juridică, 112,50 lei - taxa de stat pentru apel și 75 de lei – taxa de stat pentru recurs.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei nu a constatat just și a dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu a examinat cauza sub toate aspectele.

A invocat că la examinarea cauzei, instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerație faptul că potrivit art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, cu privire la funcționarul public cu statut special din cadrul MAI, contravaloarea echipamentului se încasează în cazurile de demise și nu de concediere, or, recurentul a fost concediat la inițiativa angajatorului și nu a demisionat, precum afirmă intimatul. Mai mult ca atât, în pct. 17 al contractului de muncă încheiat la 29 mai 2017 cu intimatul, nu este prevăzut ca colaboratorul în caz de desfacere a contractului înainte de termen să compenseze cheltuielile angajatorului pentru echipament. La fel, susține recurentul că contractul individual de muncă a fost încheiat pe o perioadă nedeterminată, fapt care nu acordă intimatului dreptul de a pretinde la suma de 3785,19 lei.

A afirmat că instanțele nu au luat în considerație uzura echipamentului pentru perioada de folosință.

Totodată, recurentul a susținut că cauza în ordine de apel a fost examinată în lipsa apelantului și a reprezentantului acestuia, fiind respinsă cererea de amânare a ședinței de judecată din 03 februarie 2022, de către instanța de apel nefiind respectate prevederile art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, ceea ce constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 03 februarie 2022.

Din actele cauzei rezultă că la 22 martie 2022, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa electronică a recurentului Ansarov Ramiz și a avocatului Voitic Serghei (f.d.218).

Astfel, recursul, declarat la 31 martie 2022, este în termen.

La 10 mai 2022 în adresa intimatului Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 230).

Prin referința depusă la 08 iunie 2022, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a solicitat respingerea recursului declarat de Ramiz Ansarov, cu menținerea

hotărârii din 15 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și deciziei din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 22 iunie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele dosarului rezultă că, înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a solicitat încasarea din contul lui Ansarov Ramiz a valorii restante a uniformei în mărime de 3785,19 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și a încasat din contul lui Ansarov Ramiz în beneficiul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI suma de 3785,19 lei, cu titlu de prejudiciu material, precum și în beneficiul statului suma de 150 de lei cu titlu de taxă de stat.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Ansarov Ramiz, reprezentat de avocatul Voitic Serghei, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea deciziei, a constatat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 26 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și

independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Conform art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Conform art. 208 alin. (1) din Codul de procedură civilă, amânarea procesului se admite doar în cazurile prevăzute de prezentul cod.

În conformitate cu art. 376 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Materialele cauzei atestă că la 20 iulie 2021 Ansarov Ramiz, reprezentat de avocatul Voitic Serghei, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 15 iulie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin încheierea din 18 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost acceptată spre examinare cererea de apel și a fost stabilită examinarea acesteia în ședință de judecată publică pentru data de 03 februarie 2022, ora 10:00 (f.d. 200).

La 18 ianuarie 2022, Curtea de Apel Chișinău a expediat la adresele electronice ale participanților la proces citația pentru ședința din 03 februarie 2022 (f.d. 201).

La 02 februarie 2022 avocatul Voitic Serghei a depus cerere de amânare, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată din 03 februarie 2022 în legătură cu faptul că este ocupat la aceeași oră în altă ședință de judecată la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, menționând că dovada participării avocatului în alt proces judiciar va fi prezentată Curții de Apel Chișinău (f.d. 202).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 03 februarie 2022, la ședință s-a prezentat doar reprezentantul intimatului Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI (f.d. 209-210).

Instanța de apel, examinând cererea de amânare depusă de avocatul Voitic Serghei, a respins cererea, motivând că avocatul nu a prezentat dovada participării sale în altă ședință de judecată și a considerat posibilă continuarea examinării apelului în lipsa apelantului Ansarov Ramiz și a reprezentantului Voitic Serghei.

Astfel, instanța de apel a examinat în fond apelul și a pronunțat dispozitivul deciziei din 03 februarie 2022, respingând apelul declarat de Ansarov Ramiz, reprezentat de avocatul Voitic Serghei.

Analizând circumstanțele enunțate, în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel urma să admită cererea de amânare depusă de către avocatul Voitic Serghei și să stabilească o altă ședință de judecată pentru examinarea apelului, or, conform prevederilor Codului de procedură civilă, amânarea procesului se

admite doar în cazurile prevăzute de prezentul cod, iar, art. 206 alin. (5) stipulează că la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Respectiv, instanța de recurs consideră că în speță, existau motive întemeiate pentru amânarea ședinței de judecată, avocatul Voitic Serghei indicând în cererea din 02 februarie 2022 că dovada participării sale în alt proces judiciar va fi prezentată Curții de Apel Chișinău (f.d. 202).

Astfel, pentru asigurarea respectării dreptului garantat al părților la un proces echitabil, instanța de apel urma să amâne ședința de judecată din 03 februarie 2022 și să acorde posibilitate apelantului Ansarov Ramiz și reprezentantului acestuia, avocatul Voitic Serghei, de a-și apăra poziția și a se expune în privința cererii de apel depuse împotriva hotărârii primei instanțe, cu atât mai mult că ședința a cărei amânare a fost solicitată, a fost prima ședință de examinare a apelului numită de Curtea de Apel Chișinău.

Se reține că unul din principiile procesului echitabil, rezultând din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, este contradictorialitatea între părțile care sunt parte a procesului. Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat, procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

Respectarea principiului egalității armelor presupune că, fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât să se mențină un echilibru corect.

Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și a le discuta.

Prin urmare, în condițiile în care participantul la proces a fost privat de dreptul de a participa la examinarea cauzei în ordine de apel, instanța de recurs conchide că nu constituie decât o îngădire a dreptului acestora de a beneficia de un proces echitabil, cu respectarea principiilor procesului civil reglementate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Din considerentele menționate și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Ansarov Ramiz, reprezentat de avocatul Voitic Serghei.

Se casează integral decizia din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne împotriva lui Ansarov Ramiz cu privire la repararea prejudiciului material, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic